

Nr 493.

Av fru Nordgren, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 271, angående lönereglering för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter m. m.

I proposition nummer 271 till 1937 års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit, att översköterskan vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte måtte placeras i lönegraden B 6.

Vid bedömandet av ifrågavarande översköterskas lönegradsplacering torde följande synpunkter beaktas.

Då numera vårdanstaltens verksamhet omfattar såväl blinda dövstumma som blinda sinnesslöa, blinda vanföra och blinda epileptiker, får man självklart räkna med att till vårdanstalten inkomma skyddslingar, som knappast äro mottagliga för undervisning utan främst erfordra omvårdnad och vilkas hälsotillstånd föranleda ett starkt ökat sjukvårdsarbete. Antalet skyddslingar ha ständigt ökats och uppgår för närvarande till 191, vilka äro fördelade på följande sätt:

Skolan 54 st.

Arbetshemmet 60 st.

Asylens samtliga avdelningar 77 st.

Antalet skyddslingar är sålunda störst å asylen, och givet är, att dessa kräva icke blott omvårdnad utan en betydande grad av egentlig sjukvård. För själva sjukvården äro anställda två examinerade sjuksköterskor, av vilka den ena — översköterskan — ansvarar för sjukvården å skola, arbetshem, vårdanstaltens sjukavdelning samt å två avdelningar av asylen, medan den andra sjuksköterskan har sitt huvudsakliga arbete förlagt till avdelningen för ömtåliga och oroliga skyddslingar. Endast översköterskan är uppförd på ordinarie stat.

Sjukvården vid vårdanstalten är synnerligen krävande och olikartad. Epileptiska anfall förekomma hos ett 40-tal skyddslingar, av vilka flera ha mycket svåra, t. o. m. livsfarliga anfall. Flera skyddslingar äro kroppsligt sjuka i tuberkulos eller andra kroniska och svåra sjukdomar. Ett 10-tal äro ständigt sängliggande på grund av förlamningar eller allmän avtyning. Mortaliteten är jämförelsevis stor, detta delvis på grund av den stora procenten sjuka med progredierande hjärnsjukdomar, som föra den sjuke till döden vid tämligen unga år. Det förekommer också ofta tillfälliga sjukdomar och epidemier, som lätt taga ogynnsamt förlopp på grund av att skyddslingarna från början äro fysiskt och psykiskt svaga. Med stor sannolikhet kommer vårdanstaltens elevmaterial att med åren försämras, även om försämringen kommer att försiggå långsamt. Genom den allmänna förbättringen i hygieniskt avseende minskas nämligen de tillfälliga blindhetsorsakerna, som

varit upphovet till de högst stående fallen med lindriga komplikationer, undet det att de svårare fallen, då blindheten är förenad med svåra organiska skador, fortsätta att finnas och därför komma att spela en procentuellt större roll. Man har sålunda att motse ett än mera omfattande sjukvårdsarbete vid vårdanstalten.

Av vad här i korthet anförts torde tydligt framgå, att sjukvårdsarbetet vid vårdanstalten är av så säregen art att lång erfarenhet kräves för att rätt handha detsamma. Särskilt bör observeras, att en tillfredsställande vård av de blinda dövstumma kräver av sköterskan kunnighet i de dövstummas handalfabet. Även om detta kan inläras jämförelsevis fort, erfordras lång tid och mycken övning för att kunna avläsa, vad den blinde dövstumme »säger». Täta ombyten av personal måste framstå såsom synnerligen olämpliga. Det är sålunda för vårdanstaltens verksamhet utav största betydelse att för översköterskebefattningen kunna förvärva sjuksköterska med rik erfarenhet, stor duglighet och mångsidig utbildning. Ett första villkor för att detta skall lyckas är, att översköterskan erhåller en avlöning, som i möjligaste mån svarar mot hennes stora arbetsbörd och betydande ansvar.

Vårdanstaltens säregna karaktär gör det svårt att finna med översköterska likvärdiga befattningar vid andra statliga institutioner. Utan tvekan bör hon intaga förmånligare löneplacering än exempelvis översköterska vid statens sinnessjukhus, bland annat därför att hon också har att övervaka och handleda underordnad personal på asylén och sjukavdelningen. Översköterskans arbetsuppgifter torde närmast kunna jämföras med avdelningsförestånderskas av klass 11 vid statens sinnessjukhus. Sistnämnda befattningshavare är placerad i lönegrad B 7.

Med stöd av ovan angivna motivering tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta att översköterskan vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte måtte placeras i lönegrad B 7.

Stockholm den 6 april 1937.

Olivia Nordgren.